

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Zonguldak, Bartın, Karabük illeri Türkiye Cumhuriyeti sanayisinin gelişmesinde hep en önde yer almış, ülke ekonomisine devamlı katkıda bulunmuş, ödediği vergilerle aldığından çok veren bölge olmuştur. Diğer özellikleriyle de taşkömürü ve demir-çelik fabrikaları ile ülkenin istihdam yükünü çekmiş, başka şehirlerden insanlar aş ve iş için buralara göç etmiştir. Bu özellikleriyle de bölgeye Türkiye'nin Almanya'sı denilmiştir.

Kısa bir zamana kadar ülkenin en çok göç alan bölgesi olan Zonguldak, Bartın, Karabük illerinin oluşturduğu yöre, Devlet İstatistik Enstitüsünün Ağustos 2005 tarihinde açıkladığı rapora göre Türkiye'nin en çok göç veren bölgesi durumuna gelmiştir. Bu durum ülkemizin gelecekte oluşturacağı sosyo-ekonomik politikalarına yön verecek ders niteliği taşımaktadır.

Bu yüzden ülkemizin sağlam bir sosyo-ekonomik yapıya oturması, şu anda ekonomileri iyi gibi gözükken illerin, dünyada oluşabilecek ekonomik gelişmelere karşı koyabilecek güçte kalabilmesi için, güçlü ekonomik konumdan ülkenin en çok göç veren bölgesi haline gelen Zonguldak, Bartın, Karabük illerinin tüm ayrıntılarıyla incelenip, araştırılması gerekmektedir. Zira aynı hataları ülke olarak tekrarlama lüksüne sahip olmadığımız bir gerçektir.

Ülkemizin ekonomik yapısının sağlam hale gelmesi, istihdam politikalarına yön göstermesi açısından taşkömürüyle, demir-çelik fabrikalarıyla, ormanlarıyla, deniziyle, doğal zenginlikleriyle son derece zengin coğrafyaya sahip bölgede yaşayan insanların, bölgelerinden hızla göç etme ve böyle zengin olanaklara sahip bölgenin 30 yıldan az bir sürede ekonomik çöküşün içine girmesinin sebeplerinin araştırılıp, gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Harun AKIN

Zonguldak Milletvekili

- 1.- Harun AKIN-Zonguldak
- 2.- Necati UZDİL- Osmaniye
- 3.- Bihlun TAMAYLIGİL-İstanbul
- 4.-Ali ARSLAN-Muğla
- 5.-Fahrettin ÜSTÜN- Muğla
- 6.-Gürol ERGİN-Muğla
- 7.-Ufuk ÖZKAN-Manisa
- 8.-Fuat ÇAY-Hatay
- 9.-Abdulaziz YAZAR-Hatay
- 10.-Sedat PEKEL-Balıkesir
- 11.-İzzet ÇETİN-Kocaeli
- 12.-Nadir SARAÇ-Zonguldak
- 13.- Osman ÖZCAN- Antalya
- 14.-Mustafa ÖZYURT-Bursa
- 15.- Nurettin SÖZEN- Sivas
- 16.-Nail KAMACI-Antalya
- 17.- Feridun AYVAZOĞLU- Çorum
- 18.-Halil ÜNLÜTEPE-Afyonkarahisar
- 19.-Mehmet Ziya YERGÖK-Adana
- 20.-Orhan ERASLAN-Niğde
- 21.-Atila EMEK-Antalya
- 22.-Bülent BARATALI-İzmir
- 23.- Türkan MİÇOOĞULLARI- İzmir
- 24.-Feridun Fikret BALOĞLU-Antalya
- 25.-Ali Cumhur YAKA-Muğla
- 26.-Kemal SAĞ-Adana
- 27.- Mehmet KARTAL- Van
- 28.- Tuncay ERCENK- Antalya
- 29.-Uğur AKSÖZ-Adana
- 30.- Ahmet Sırrı ÖZBEK- İstanbul
- 31.-Canan ARITMAN-İzmir
- 32.-Mehmet Mesut ÖZAKCAN-Aydın

GEREKÇE

Uzun Mehmet'in taşkömürünü bulduğu 1800'lü yılların ortalarından başlayan ve günümüze uzayan tarihsel gelişimi incelendiğinde, Türkiye'nin en önemli yerlerinden biri olmuştur. Taşkömürü sayesinde Osmanlı donanmasına sağladığı katkılar nedeniyle her zaman stratejik önem taşımıştır.

Cumhuriyet kurulduktan sonra Türkiye sanayisinin kurulmasına çok büyük katkı sağlamış, 2. Dünya Savaşında dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, İngiltere ve müttefiklerinin yanında Almanya'ya karşı savaşa girme koşulu olarak, Alman savaş uçaklarının yapacağı bombalı saldırıya karşı, 3 şehrin özellikle korumasını istemiş. Bunlar Ankara, İstanbul ve stratejik öneminden dolayı Zonguldak'tı.

Türkiye Cumhuriyeti için bu kadar önemi taşıyan Zonguldak ili ülkenin ayağa kalkması için doğayla savaşa girmiş, bu uğurda 5000'e yakın şehit vermiştir. Zonguldak'ta madencilik zorlu koşullarında çalışacak insan gücünü bile kanunlar çıkartarak, madende çalışanların askerliklerini çalışarak yaptırarak kadar ülkenin taşkömürüne ve Zonguldak'a ihtiyacı vardı.

Zonguldak vilayeti ülkenin birçok yerinden göç almış, Zonguldak'ın birçok yerinde, göç eden yörelerin mahallesi oluşmuş, şehir kozmopolit bir yapıyla büyümüş gelişmiştir. Zonguldaklı gençlerden eğitime devam etmeyenleri, taşkömürü madeninde ve ülke sanayinin gözbebeği demir-çelik fabrikalarında çalışmış. Zonguldak bu yapıyla Türkiye'nin Almanya'sı unvanını almıştır.

1980'li yıllardan sonra dünyayı saran küresel ekonomi dalgası Zonguldak'ta bir tsunami etkisi yaratmıştır. Kömür madenleri sistemli olarak zarar ettirilmiş, ülke taşkömürünü dışardan almaya zorlanmış, taşkömürü kurumu küçültülmüş, istihdam azaltılmıştır. Tüm bunlar yetmiyormuş gibi Zonguldak vilayetinden siyasi bir kararla Bartın ve Karabük ilçeleri koparılarak ayrı birer il yapılmıştır.

Taşkömürü Kurumuna ve Karabük Demir-Çelik fabrikalarına yatırım yapılmamasından dolayı Cumhuriyetin temel taşı olan kurumlar kapatılma noktasına getirilmişlerdir.

Zonguldak'ta Taşkömürü Kurumu, Erdemir, Karabük'te Kardemir gibi kuruluşların ekonomik girdisi sebebiyle kişi başına düşen gayri safi milli hasıla yüksek olarak gözüktüğünden, devlet buraya hep rakamsal gözle bakarak, hiçbir teşvik yapmamıştır. Özel yatırımcı gelmesi için çıkarılan teşvik yasalarının kapsamına dahil etmemiştir. Oysaki bu kuruluşların ekonomik girdileriyle kişi başına 3500 Dolar gözüken gayri safi milli hasıla, bu girdiler çıkarıldığında 1000 Doların altına düşmektedir. Buda Zonguldak şehrini Türkiye'nin en fakir vilayetlerinden biri

yapmaktadır ve gerçek budur. Çünkü Erdemir ve TTK'nın Zonguldak nüfusuna sağladığı istihdam sadece %8 dir. Geri kalan nüfus tam bir işsizlik, yoksulluk sarmalı içinde kalmıştır.

Tüm bu olumsuz koşullar Zonguldak, Bartın ve Karabük'ten oluşan bölgeden insanların hızla göçmesine sebep olmuştur. Bir zamanlar Türkiye'nin Almanya'sı olan bölge, hızla küçük kasaba olma yoluna doğru gitmektedir. Köyler boşalmakta, mezar kazacak genç bile bulunamamaktadır. Türkiye'nin birçok yöresinde yalnızca Zonguldaklılardan oluşan mahalleler türemektedir.

Bütün bu gelişmeler devletin istatistik rakamlarına da yansımış, Devlet İstatistik Enstitüsünün Ağustos 2005 yılında yayınladığı rapora göre, Türkiye'de en çok göç veren illerin Zonguldak, Bartın ve Karabük olduğu resmen açıklanmıştır. Yine İş-Kur'un açıkladığı illere ve kayıtlı işsizler raporuna göre nüfusa orantılandığında Türkiye'de en çok işsiz bulunduğu ilin Zonguldak olduğu görülmektedir.

Zonguldak vilayeti her zaman devletten aldığından çok, ödediği vergilerle devlete daha fazlasını vermiştir. Buda Maliye Bakanlığının yayınladığı sonuçlardan anlaşılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti sanayisinin gelişmesinin temel taşlarından birisi olan Zonguldak ilinin, 1980'li yılların başından bugüne yani 30 yıl gibi kısa sürede ekonomik yönden çökmesinin insanların hızla göçmesinin ayrıntılı olarak araştırılması gerekmektedir.

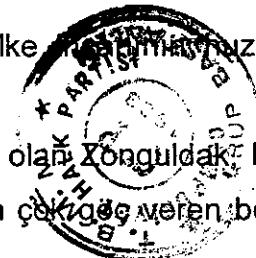
Bu araştırmanın yüce meclis tarafından yapılması ülkenin önünü açması yönünden son derece önemlidir. Zonguldak örneğinden alınacak birçok dersin olduğu inancındayız.

Zonguldak'ın başına gelenler, bugün göç alan ve kendi ayakları üzerinde duran illerin başına gelmeyeceğinin garantisini kim verebilir? Dünyayı saran yeni bir ekonomik dalgayla şehirlerarası göçün nasıl olabileceğini kim kestirebilir?

Oysaki Zonguldak'ta hala ülkeye yüzyıllarca yetecek taşkömürü var. Ülkemizin de enerjiye ihtiyacı var. Bu enerji için dış ülkelere milyarlarca döviz ödüyoruz. Zonguldak, Bartın ve Karabük'ten oluşan bölge tekrar ayağa kalkabilir. Şehirlerinden göç eden bölge halkı hem kendilerinin terk ettiği yerler, hem de göç ettikleri yerlerde sosyo-ekonomik yapıda sıkıntılar yaratmakta ve dolayısıyla da kendileri de sıkıntı çekmektedirler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin en önemli görevi ülke kalkınması için hızla kalkınma hızını artırarak ve rahatını sağlayıcı kanunlar çıkarıp, önlemler almasıdır.

Kısa bir zaman önce ülkenin en çok göç alan bölgesi olan Zonguldak, Bartın ve Karabük illerinin oluşturduğu yöre şu anda Türkiye'nin en çok göç veren bölgesi

durumuna gelmesi, ülkemizin gelecekte oluşturacağı sosyo-ekonomik politikalarına bir yön verecek ders niteliğindedir.

Ülkemizin sağlam bir sosyo-ekonomik yapıya oturması için Zonguldak, Bartın ve Karabük illerindeki bu hızlı göçün nedenleriyle irdelenip, ülkemizdeki istihdam politikalarına yön göstermesi açısından bir Meclis Araştırması yapılmasını arz ederiz.

ÖNERGENİN ÖZETİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Zonguldak, Bartın ve Karabük, Türkiye Cumhuriyeti sanayisinin gelişmesinde hep en önde yer almış, ülke ekonomisine devamlı katkıda bulunmuş, Maliye Bakanlığının yayınladığı sonuçlara göre de, ödediği vergilerle aldığından çok veren bölge olmuştur. Diğer özellikleriyle de taşkömürü ve demir-çelik fabrikaları ile ülkenin istihdam yükünü çekmiş, başka şehirlerden insanlar aş ve iş için buralara göç etmiştir. Bu özellikleriyle de bölgeye Türkiye'nin Almanya'sı denilmiştir.

Kısa bir zamana kadar ülkenin en çok göç alan bölgesi olan Zonguldak, Bartın, Karabük illerinin oluşturduğu yöre, Devlet İstatistik Enstitüsünün Ağustos 2005 tarihinde açıkladığı rapora göre Türkiye'nin en çok göç veren bölgesi durumuna gelmiştir. Bu durum ülkemizin gelecekte oluşturacağı sosyo-ekonomik politikalarına yön verecek ders niteliği taşımaktadır.

Bu yüzden ülkemizin sağlam bir sosyo-ekonomik yapıya oturması, şu anda ekonomileri iyi gibi gözükken illerin, dünyada oluşabilecek ekonomik gelişmelere karşı koyabilecek güçte kalabilmesi için, güçlü ekonomik konumdan ülkenin en çok göç veren bölgesi haline gelen bu illerinin tüm ayrıntılarıyla incelenip, araştırılması gerekmektedir. Zira aynı hataları ülke olarak tekrarlama lüksüne sahip olmadığımız bir gerçektir.

Ülkemizin ekonomik yapısının sağlam hale gelmesi, istihdam politikalarına yön göstermesi açısından taşkömürüyle, demir-çelik fabrikalarıyla, ormanlarıyla, deniziyle, son derece zengin coğrafyaya sahip bölgede yaşayan insanların, hızla göç etmesi ve böyle zengin olanaklara sahipken, 30 yıldan az bir sürede ekonomik çöküşün içine girmesinin sebeplerinin araştırılıp, gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Harun AKIN

Zonguldak Milletvekili

GEREKÇE

Uzun Mehmet'in taşkömürünü bulduğu 1800'lü yılların ortalarından başlayan ve günümüze uzayan tarihsel gelişimi incelendiğinde, Türkiye'nin en önemli yerlerinden biri olmuştur. Taşkömürü sayesinde Osmanlı donanmasına sağladığı katkılar nedeniyle her zaman stratejik önem taşımıştır.

Cumhuriyet kurulduktan sonra Türkiye sanayisinin kurulmasına çok büyük katkı sağlamış, 2. Dünya Savaşında dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, İngiltere ve müttefiklerinin yanında Almanya'ya karşı savaşa girme koşulu olarak, Alman savaş uçaklarının yapacağı bombalı saldırıya karşı, 3 şehrin özellikle korumasını istemiş. Bunlar Ankara, İstanbul ve stratejik öneminden dolayı Zonguldak'tı.

Türkiye Cumhuriyeti için bu kadar önemi taşıyan Zonguldak , ülkenin ayağa kalkması için doğayla savaşa girmiş, bu uğurda 5000'e yakın şehit vermiştir. Hatta Mehmetçiklerin askerliklerini maden ocağında yaptıracak kadar ülkenin taşkömürüne ve Zonguldak'a ihtiyacı vardı.

1980'li yıllardan sonra dünyayı saran küresel ekonomi dalgası Zonguldak'ta bir tsunami etkisi yaratmıştır. Kömür madenleri sistemli olarak zarar ettirilmiş, ülke taşkömürünü dışardan almaya zorlanmış, taşkömürü kurumu küçültülmüş, istihdam azaltılmıştır. Tüm bunlar yetmiyormuş gibi Zonguldak'tan siyasi bir kararla Bartın ve Karabük ilçeleri koparılarak ayrı birer il yapılmıştır.

Zonguldak'ta TTK, Erdemir, Karabük'te Kardemir gibi kuruluşların ekonomik girdisi sebebiyle kişi başına düşen gayri safi milli hasıla yüksek olarak gözüktüğünden, devlet buralara hiçbir teşvik yapmamıştır. Özel yatırımcı gelmesi için çıkarılan teşvik yasalarının kapsamı içine dahil etmemiştir. Oysaki bu kuruluşların ekonomik girdileriyle kişi başına 3500 Dolar gözüken gayri safi milli hasıla, bu girdiler çıkarıldığında 1000 Doların altına düşmektedir. Buda Zonguldak'ı, Türkiye'nin en fakir vilayetlerinden biri yapmaktadır. Çünkü Erdemir ve TTK'nın Zonguldak nüfusuna sağladığı istihdam sadece %8 dir. Geri kalan nüfus tam bir işsizlik, yoksulluk sarmalı içinde kalmıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsünün Ağustos 2005 yılında yayınladığı rapora göre, Türkiye'de en çok göç veren illerin Zonguldak, Bartın ve Karabük olduğu resmen açıklanmıştır. Yine İş-Kur'un açıkladığı illere ve kayıtlı işsizler raporuna göre nüfusa orantılandığında Türkiye'de en çok işsiz bulunduğu ilin Zonguldak olduğu görülmektedir.

Bu araştırmanın yuce meclis tarafından yapılması ülkenin önünü açması yönünden son derece önemlidir. Zonguldak örneğinden alınacak birçok dersin olduğu inancındayız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin en önemli görevi ülke insanının huzur ve rahatını sağlayıcı kanunlar çıkarıp, önlemler almasıdır.

Kısa bir zaman önce ülkenin en çok göç alan bölgesi olan Zonguldak, Bartın ve Karabük illerinin oluşturduğu yöre řu anda Türkiye'nin en çok göç veren bölgesi durumuna gelmesi, ülkemizin gelecekte oluşturacağı sosyo-ekonomik politikalarına bir yön verecek ders niteliğindedir.